

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra LÆRDOMS LYSTGAARD ELLER ADSKILLIGE DISCURSER TREDIE PART

Citation: Falster, Christian: "Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor", i Falster, Christian: *Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor*, udg. af JØRGEN OLRIK , 1919-20, s. 46. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster03-shoot-idm140486189078624/facsimile.pdf> (tilgået 23. maj 2024)

Anvendt udgave: Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor

VI

OM TITELN: KONGERNES KONGE.

EN theologisk Studerende, en Mand af front Gemyt og megen Læsning, men af middelmaadig Forstand, der saa, at den algode og almægtige GUD i den hellige Skrift^{a)} kaldes *Kongernes Konge*, og at denne Benævnelse tillægges ham som ham alene tilhørende af *Dionysio Areopagita* i hans Bog om *de guddommelige Navne*^{b)}, mente, at der i saa Fald afkortedes meget i den guddommelige Majestæt, naar den havde saa stor og saa ophøjet en Titel tilføjes med en Dødelig, og en Gang, da Talen hos mig faldt paa Titlerne *den allerchristeligste & den catholske*, harmedes og undredes han over, at Persernes Konge *Artaxerxes* skarnagtigt og uforskammet tiltog sig saa meget, at han vovede at begynde det *Brev*, som *Esra* har efterladt os i Udskrift^{c)}, saalunde: *Artaxerxes Kongernes Konge* — —.

For nu atter at bringe vor Perser i hans Ven-skab igen henviste jeg først Manden til selve den højeste GUD, hvilken, saavidt jeg mindedes, kaldes *Nebucadnezar Kongernes Konge*^{d)}; dernæst erindrede jeg ham om, at *Artaxerxes* kaldtes saalunde af sit Herredømmes Vælde og Storhed, ligesom efter en Formular i det hebræiske Sprog; at han af samme Aarsag kaldes af *Æliano*^{e)} *den store Konge*; at hertil sigtede *Ageilai* Ord om Perserkongen hos *Plutarchum*^{f)}, hvilken, *da Indbyggerne i Asien plejede at kalde hin den Store, sagde: »Hyvordan kan*

han være større end jeg, naar han ikke er retfærdigere eller maadeligere?» Hertil føjede jeg, at de gamle *Kongernes Konger* vare saa meget mere undskyldte i deres Benævnelse, som *Smaa-Konger* lode under dem; hvorved jeg beraabte mig paa hint, som jeg mener, bekendte Sted hos *Suetonium*^{g)}: *Man fortæller, at endog visse barbariske Smaa-Konger (hos Partherne) lode deres Skæg aftage og deres Hustruers Hoveder rage som Tegn paa den største Sorg, og at til og med Kongernes Konge afholdt sig baade fra at gaa paa Jagt og fra at gøre Gæstebud for sine Embedsmænd, hvad der hos Partherne er Tegn paa Landesorg.* Og da nu Talen førtes hen paa *Partherne*, tilføjede jeg til *Overflod Trebellii Pollionis Vidnesbyrd*^{h)} om *Belsolo*, hvis Brev til *Saporem* begynder saalunde: *Kongernes Konge Belsolus hilser Saporem*; ligesaa *Dionis Vidnesbyrd* om *Phraarte*, som i sit Brev til *Augustum* ligeledes gør sig til af at holde *Kongernes Konge*ⁱ⁾; samt *Plutarchi Vidnesbyrd* om *Pompejo*, som ej vilde tildele *Parthernes Konge* denne Titel. Siden vendte jeg tilbage til *Perserne* og anførte efter *Ammianum*^{j)} *Kong Saporis* Brev til *Constantium*, hvis brovtende Begyndelse lyder saa: *Kongernes Konge Sapor, Parthaver i Himmelen, Solens og Maanens Broder, hilser Constantium* — —. Men heller ikke *Ægypternes Konger* have afholdt sig fra denne Titel, som jeg viste ud af hin *Osmændes Gravskrift* hos *Diodorum Siculum*^{k)}, hvilken af *Rhodomano*^{l)} gengives paa Latin saalunde: *Jeg er Osmændens, Kongernes Konge. Om nogen vil vide, hvor stor jeg er og hvor jeg ligger be-*

gravet, da overtræffe han et af mine Værker^m). Ligesaa af hin anden Indskrift, som *Sesoosis* (eller *Sesostris*, *Sesonchis*) satte paa de Ihukommelses-Støtter, hvilke han lod oprejse overalt i de ved Krig erobrede Laude, som sammesteds berettesⁿ): *Dette Landskab har Kongernes Konge og Herrernes Herre Sesoosis overvundet med sine Vaaben*. Denne Indskrift nægtede jeg ikke at være fuld af Stortalenhed, dels fordi GUD selv hos *Moses*^o synes at tilegne sig Titlen *Herrernes Herre*: *Herren Eders Gud er en Gud over Guderne og en Herre over Herrerne* — —, dels fordi paa dette og paa de fleste Steder i den hellige Skrift Ordene HERRE og GUD følges ad^p og indbyrdes forbindes saa vel som hos de verdslige Skribenter i hin *Domitiani* ugudelige Formular: *Vor Herre og Gud befaler at gøre saalunde*^q); dels endelig fordi alene Navnet af HERRE har syntes alle de bedste Kejsere, *Augusto*^r, *Tiberio*^s, *Alexandro Severo*^v og andre alt for helligt til at de vilde indtræde i dets guddomlige Samfund, aldeles efter *Tertulliani* Mening^u): *HERRE er GUDs Tilnavn*. Jeg kan ganske vist kalde Kejseren HERRE, men ikkun naar jeg ikke nodes til at sige Herre i Betydning af Gud. Thi min Herre er een: den almægtige og evige Gud — —.
